

rule, and various forms of religious and secular totalitarianism – from Talibanism to Baathism.

Особливо слід зазначити широке поширення слова *Talibanisation*, що вводить поняття “перетворення країни в ісламську державу; зростання впливу в певній країні фундаменталістських угруповань”:

In Pakistan Islamic parties – some of them openly promote a Talibanization of Pakistan – did well in the 2002 parliamentary elections.

Свідченням необхідності слова *Taliban* системі англійської мови є його вживання у переносних значеннях для номінації й характеристики вкрай радикальних течій, угруповань у різних країнах, фактичне перетворення в символ фундаменталізму, радикалізму, екстремізму:

The take-over was the brainchild of the radical Taliban among the president's allies: Lieutenant Diosdado Cabello, the interior minister, General Jorje Garcia Carneiro, the head of the Caracas military garrison.

A senior Anglican liberal yesterday described the evangelicals who secured the withdrawal of Dr. Jeffrey John as bishop of Reading as the Taliban of the Church of England.

АФОРИЗМИ В АНГЛОМОВНІЙ ЛІТЕРАТУРІ

Доп. – Піддубна І., ПР-52

Наук. кер. - викл. Проценко О.В.

Типологія текстів - відносно новий напрям лінгвостилістики, який тільки-но починає розв'язувати низку проблем, що стосуються так званих текстів малих форм, а отже й такої ознаки довершеного володіння мовою, як стислість викладу. Саме тому опис афоризмів на тлі суміжних жанрів - прислів'я, сентенція, максима, крилатий вислів - має перспективи як у суто науковому аспекті, так і методичному, оскільки вміння лаконічно формулювати думку, знання і розуміння висловлювань видатних діячів є одним з основних складників формування комунікативної компетенції.

Афоризм має кілька джерел походження:

- народнорозмовне (до цього виду І.Гнатюк залічує короткі народні узагальнювальні висловлювання, зокрема приказки і прислів'я);
- літературно-книжне (вислови з творів відомих культурних діячів, учених, філософів, а також з релігійних текстів);
- засоби масової інформації та інтернет (вважаємо за потрібне залучити й це джерело, оскільки ЗМІ набули особливого значення на сучасному етапі розвитку мови, адже саме за їх посередництва твориться і функціонує величезна кількість текстів, а отже й афоризмів).

Функціонуючи в художній сфері, афористичний вислів виконує роль особливого естетичного знака. Саме тому деякі дослідники, крім трьох традиційних видів літератури (епос, лірика, драма), виділяють і четвертий - *дидактику*. До її форм залічують прислів'я, сентенції, афоризми, максими й епіграми. Таким чином підкреслюється проміжне положення дидактичних текстів - на межі епіки і лірики.

Функціональні властивості афористичних висловлювань залежать як від смислового наповнення їх, так і від характеру структурно-семантичної організації. На цій підставі розрізняють такі два суміжні функціональні різновиди:

- 1) афоризми логічні, повчальні, моральні;
- 2) афоризми поетичні, образні.

Завдання опису згаданого жанру ускладнюється відсутністю єдиної дефініції. Афоризм визначають як «експресивно насажений і семантично наповнений вираз», який «має високий ступінь узагальнення, доповненого емоційністю, що орієнтує актуалізовану афористичну фразу на вихід за межі одноразового вживання й кодове закріплення в системі мови»; як «узагальнену, закінчену і глибоку думку певного автора, висловлену у відточеній, відшліфованій формі», як «короткий влучний вислів, що передає узагальнену закінчену думку повчального або пізнавального змісту в лаконічній увиразненій формі».

Genius is the one percent inspiration and ninety nine percent perspiration. (T.A.Edison).

Friendship among women is only a suspension of hostilities. (Count Rivarol).

Common sense is not so common. (Voltaire).

I'm a believer in punctuality though it makes me very lonely. (E.V.Lucas).

All you need in this life is ignorance and confidence, and then success is sure. (Mark Twain).

Конкурує з терміном *афоризм* інший термін, відомий ще з часів Гомера і запропонований науковому світові 1864 року німецьким мовознавцем Г.Бюхманом у книзі «Крилаті слова». Крилаті вирази визначають як «сталі словесні формули, влучні вислови видатних осіб, цитати з літературних творів, які набули узагальненого змісту», «загальновідомі влучні звороти мови, джерело яких може бути встановлене». За багатьма ознаками крилаті вислови ототожнюються з афоризмами, однак їх, на думку багатьох учених, вирізняє передусім виразне авторство, невіддільність од історичної епохи, що покликала їх до життя. У науковій літературі паралельно функціонують такі назви цієї категорії мовних виразів: *літературна цитата, фразеологічна цитата, крилата фраза*, що не сприяє глибокому розумінню і чіткому розмежуванню учнями цих різновидів текстів.

Отже, афоризм - це кінцевий результат роздумів, концентрований виклад пізнаної істини. Витворення афоризмів, а особливо максим і сентенцій, потребує зрілості поглядів. Слід зазначити, що існує проблема ототожнення дослідниками таких різновидів афоризму, як максима і сентенція, оскільки останню розуміють як мораль або афоризм, що має повчальний зміст. Наприклад: "*Як вогню бійся розпущеності, стихійності, невихованості своїх власних бажань*" (В.Сухомлинський).

Викладене є свідченням того, що афоризм - це малодосліджений феномен у вітчизняному мовознавстві.